

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผล การดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการ ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 3) เพื่อศึกษาระบบกลไกในการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา ของการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของ การวิจัยดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และ เพื่อศึกษาลักษณะการกระจาย การแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ที่จะนำไปใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ที่จะนำไปใช้ในกระบวนการ วิเคราะห์เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการ ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงในการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและ ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของผู้ให้ข้อมูล 2 ระดับ คือ ระดับเขตพื้นที่ และระดับสถานศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผล ในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาโดยภาพรวมกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ระบบกลไกในการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางการ แก้ปัญหาของการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผล การวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้ แทนค่าสถิติและตัวแปรต่างๆ ในการนำเสนอ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าทางสถิติ

$\bar{x}$	หมายถึง	มัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย (mean)
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
CV	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation)
MAX	หมายถึง	คะแนนสูงสุด (maximum)
MIN	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด (minimum)
SE	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error)
SK	หมายถึง	ค่าความเบ้ (skewness)
KU	หมายถึง	ค่าความโด่ง (kurtosis)
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน ประเภทค่าสถิติไค-สแควร์
df	หมายถึง	องศาอิสระ (degree of freedom)
TE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลรวม (total effect)
ID	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect)
DE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางตรง (direct effect)
Λ_x	หมายถึง	เมทริกซ์พารามิเตอร์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ ตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรภายนอกแฝง
Λ_y	หมายถึง	เมทริกซ์พารามิเตอร์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ ตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรภายในแฝง
Θ_δ	หมายถึง	เมทริกซ์พารามิเตอร์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม ระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของ ตัวแปรภายนอกสังเกตได้
Θ_ϵ	หมายถึง	เมทริกซ์พารามิเตอร์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม ระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของ ตัวแปรภายในสังเกตได้
β	หมายถึง	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรภายในแฝง
Γ	หมายถึง	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรภายนอกแฝง ไปยังตัวแปรภายในแฝง
Φ	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่าง ตัวแปรภายนอกแฝง
Ψ	หมายถึง	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่าง ตัวแปรภายในแฝง

R ²	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การทำนาย (coefficient of determination)
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Squared Residual)

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง

NAT_OF	หมายถึง	ตัวแปรภายในแฝงปัจจัยด้านลักษณะของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ENV_OF	หมายถึง	ตัวแปรภายในแฝง ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
PER_OF	หมายถึง	ตัวแปรภายในแฝงปัจจัยด้านลักษณะบุคลากร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
POL_OF	หมายถึง	ตัวแปรภายในแฝงปัจจัย ด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
EFF_OF	หมายถึง	ตัวแปรภายในแฝงประสิทธิผลในการดำเนินงาน พัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้

ปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

STR	หมายถึง	การจัดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
CON	หมายถึง	สภาพการติดต่อสื่อสาร
FOR	หมายถึง	รูปแบบในการให้ความรู้
BUD	หมายถึง	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม

CUL	หมายถึง	วัฒนธรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
-----	---------	---------------------------------------

WOR หมายถึง บรรยากาศในการทำงานของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕ DUT	หมายถึง	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด
ATT	หมายถึง	ทัศนคติต่อการพัฒนาและส่งเสริม ระบบประกันคุณภาพการศึกษา
CAR	หมายถึง	บุคลิกภาพของบุคลากร
APP	หมายถึง	การพัฒนาตนเองของบุคลากร
MOT	หมายถึง	แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
CRE	หมายถึง	ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน

ปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน

ANA	หมายถึง	การวิเคราะห์กลยุทธ์
DES	หมายถึง	การกำหนดกลยุทธ์
๕ PER	หมายถึง	ความสามารถในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์

ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

VER	หมายถึง	ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา
ADJ	หมายถึง	ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
MAK	หมายถึง	ความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้าง ระบบประกันภายใน
SEA	หมายถึง	ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง
๕ EXA	หมายถึง	ความพร้อมของสถานศึกษา ในการรับการประเมินภายนอก
STD	หมายถึง	ความสามารถของสถานศึกษาในการนำผล การวิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ

๔ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ประกอบด้วย ส่วนแรก ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยนำเสนอค่าสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สัมประสิทธิ์การกระจาย (CV) ค่าคะแนนสูงสุด (MAX) ค่าคะแนนต่ำสุด (MIN) ค่าความเบ้ (SK) ค่าความโด่ง (KU) และสถิติทดสอบ Kolmogorov-Smirnov test โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแปร

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา

1.1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา คือ ศึกษานิเทศก์ มีรายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา และภูมิภาค

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	252	61.17
หญิง	160	38.83
รวม	412	100
2.อายุ		
30 ปี	3	0.73
31 – 40 ปี	33	8.01
41 – 50 ปี	197	47.82
51 – 60 ปี	179	43.44
รวม	412	100
3.วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	112	27.18
ปริญญาโท	292	70.87
ปริญญาเอก	5	1.21
อื่นๆ เช่น ประกาศนียบัตรบัณฑิต	3	0.74
รวม	412	100

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา และภูมิภาค (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
4.ภูมิภาค		
เหนือ	95	23.06
กลาง	112	27.18
ตะวันออกเฉียงเหนือ	134	32.52
ใต้	71	17.24
รวม	412	100

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของศึกษานิเทศก์ พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.17 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.82 รองลงมา อายุระหว่าง 51 – 60 ปี (ร้อยละ 43.44) เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 70.87 รองลงมา คือ ปริญญาตรี (ร้อยละ 27.18) เมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศึกษานิเทศก์ให้ข้อมูลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.52 รองลงมาคือ ภาคกลาง (ร้อยละ 27.18)

1.1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลระดับสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลในระดับสถานศึกษา คือ ผู้บริหารและครู มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งประสบการณ์ การปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่โรงเรียนเปิดสอน จังหวัด เขตพื้นที่ การศึกษา และภูมิภาค

ตัวแปร	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ						
ชาย	203	84.58	152	30.10	355	47.65
หญิง	37	15.42	353	69.90	390	52.35
รวม	240	100	505	100	745	100

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งประสบการณ์ การปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่โรงเรียนเปิดสอน จังหวัด เขตพื้นที่ การศึกษา และภูมิภาค (ต่อ)

ตัวแปร	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2.อายุ						
ต่ำกว่า 30 ปี	2	0.83	33	6.53	35	4.70
31 – 40 ปี	11	4.58	77	15.25	88	11.81
41 – 50 ปี	146	60.83	288	57.03	434	58.26
51 – 60 ปี	81	33.76	107	21.19	188	25.23
รวม	240	100	505	100	745	100
3.ตำแหน่ง						
ผู้บริหารสถานศึกษา	216	90.00	24	4.75	240	32.22
หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา	4	1.67	401	79.41	405	54.36
ครู – อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานฝ่าย ประกันคุณภาพการศึกษา	20	8.33	80	15.81	100	13.42
รวม	240	100	505	100	745	100
4.ประสบการณ์การปฏิบัติงาน						
0 – 10 ปี	136	56.67	302	59.80	438	58.79
11 – 20 ปี	59	24.58	36	7.13	95	12.75
21 – 30 ปี	29	12.08	66	13.07	95	12.75
31 – 40 ปี	16	6.67	101	20.00	117	15.71
รวม	240	100	505	100	745	100
5.วุฒิการศึกษา						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	0.83	5	1.00	7	0.94
ปริญญาตรี	203	84.58	411	81.39	614	82.42
ปริญญาโท	26	10.83	60	11.88	86	11.54
ปริญญาเอก	3	1.25	-	-	3	0.40
อื่นๆ เช่น ประกาศนียบัตรบัณฑิต	6	2.50	29	5.74	35	4.70
รวม	240	100	505	100	745	100
6.ระดับชั้นที่โรงเรียนเปิดสอน						
อนุบาล – ป.6	181	75.42	369	73.06	550	73.82
อนุบาล – ม.3	38	15.83	84	16.63	122	16.38
ม.1 – ม.3	3	1.25	1	0.20	4	0.54
ม.1 – ม.6	16	6.67	36	7.13	52	6.98
อนุบาล – ม.6	2	0.83	15	2.97	17	2.28
รวม	240	100	505	100	745	100

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งประสบการณ์ การปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่โรงเรียนเปิดสอน จังหวัด เขตพื้นที่ การศึกษา และภูมิภาค (ต่อ)

ตัวแปร	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.ภูมิภาค						
เหนือ	50	20.83	119	23.56	169	22.68
กลาง	73	30.42	152	30.10	225	30.20
ตะวันออกเฉียงเหนือ	80	33.33	161	31.88	241	32.35
ใต้	37	15.42	73	14.46	110	14.77
รวม	240	100	505	100	745	100

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในระดับสถานศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.35 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็น ร้อยละ 58.26 รองลงมาคือ อายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 25.23) จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีตำแหน่งครูผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.36 รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา (ร้อยละ 32.22) จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 0 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.79 รองลงมาคือ 31 – 40 ปี (ร้อยละ 15.71) จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 82.42 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 11.54) จำแนกตามระดับชั้นที่โรงเรียนเปิดสอน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลอยู่ในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 73.82 รองลงมาคือระดับชั้นอนุบาล – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 16.38) จำแนกตามภูมิภาค พบว่า ผู้ให้ข้อมูลอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.35 รองลงมาคือ ภาคกลาง (ร้อยละ 30.20)

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้

การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ 21 ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษา โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ การจัดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา (STR) สภาพการติดต่อสื่อสาร (CON) รูปแบบในการให้ความรู้ (FOR) งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (BUD) วัฒนธรรมในการทำงาน (CUL) บรรยากาศในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (WOR) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด (DUT) ทักษะติดต่อ การพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ATT) บุคลิกภาพของบุคลากร (CAR) การพัฒนาตนเองของบุคลากร (APP) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (MOT) ความคิดสร้างสรรค์

ในการดำเนินงาน (CRE) การวิเคราะห์กลยุทธ์ (ANA) การกำหนดกลยุทธ์ (DES) ความสามารถในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (PER) ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา (VER) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) ความสามารถของสถานศึกษาในการจัดสร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ (MAK) ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) ความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXA) ความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (STD) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ (n = 175)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n = 175)						
		$\bar{x}$	SD	MAX	MIN	SK	KU	CV
ปัจจัยด้านลักษณะของ สพท. (NAT_OF)	STR	3.173	0.318	4.00	1.25	-1.582	8.310	0.100
	CON	3.844	0.556	5.00	1.00	-1.130	4.170	0.144
	FOR	4.097	0.424	5.00	2.67	-0.424	0.877	0.103
	BUD	0.107	0.165	0.67	0.00	1.901	2.978	1.542
ปัจจัยด้านลักษณะ สภาพแวดล้อมของ สพท. (ENV_OF)	CUL	3.993	0.433	5.00	1.00	-2.309	13.911	0.108
	WOR	4.317	0.424	5.00	2.00	-1.369	5.474	0.098
ปัจจัยด้านลักษณะ บุคลากรของ สพท. (PER_OF)	DUT	4.062	0.364	4.86	2.31	-0.978	3.272	0.089
	ATT	4.067	0.322	5.00	3.13	0.303	0.828	0.079
	CAR	4.153	0.344	5.00	2.74	-0.315	1.266	0.082
	APP	4.153	0.544	5.00	1.20	-0.827	2.001	0.130
	MOT	3.766	0.385	5.00	2.50	0.186	1.616	0.102
ปัจจัยด้านนโยบายและ การปฏิบัติการของ สพท. (POL_OF)	CRE	3.997	0.355	5.00	2.17	-0.662	4.164	0.088
	ANA	4.038	0.382	5.00	2.06	-0.557	4.206	0.094
ประสิทธิผลของการ ดำเนินงานในการ ส่งเสริมและพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพ การศึกษา (EFF_OF)	DES	3.981	0.481	5.00	1.56	-0.750	3.649	0.120
	PER	3.991	0.398	5.00	2.07	-0.579	2.676	0.099
	VER	3.891	0.303	4.86	3.00	-0.094	1.068	0.077
	ADJ	3.795	0.338	5.00	2.42	-0.154	1.743	0.089
	MAK	3.869	0.242	4.61	3.01	-0.360	1.086	0.062
	SEA	4.018	0.313	4.81	2.48	-0.853	3.016	0.077
	EXA	4.164	0.279	4.90	3.27	-0.278	0.855	0.067
	STD	4.008	0.321	4.78	2.61	-0.565	1.869	0.080

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรเกี่ยวกับประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด จำแนกตามปัจจัยด้านต่างๆ ดังนี้

ตัวแปรแฝงปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) ตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านนี้ คือ การจัดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (STR) สภาพการติดต่อสื่อสาร (CON) และรูปแบบในการให้ความรู้ (FOR) มีค่าเฉลี่ยในระดับดี คือ ตั้งแต่ 3.173 – 4.097 ส่วนตัวแปรงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (BUD)ที่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำทั้งนี้ เนื่องจากตัวแปรนี้มีลักษณะการให้คะแนนแบบ 0 และ 1 โดยจะให้คะแนน 0 เมื่องบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ และ 1 เมื่องบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอ ดังนั้นการที่ค่าเฉลี่ยมีค่าเข้าใกล้ 0 ($\bar{x} = 0.107$) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ เมื่อพิจารณาการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ในด้านนี้พบว่าส่วนใหญ่มีการแจกแจงแบบเบ้ซ้าย แสดงว่าข้อมูลส่วนใหญ่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า อยู่ระหว่าง 0.100 – 1.542 ตัวแปรที่มีการกระจายมากที่สุดคือ คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (BUD) ส่วนตัวแปรที่มีการกระจายน้อยที่สุด คือการจัดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (STR)

ตัวแปรแฝงปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) ตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านนี้คือ วัฒนธรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (CUL) และบรรยากาศในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (WOR) พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับที่ดี คือ 3.993 – 4.317 เมื่อพิจารณาการแจกแจง พบว่า มีการแจกแจงแบบเบ้ซ้าย แสดงว่า ข้อมูล ส่วนใหญ่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า อยู่ระหว่าง 0.098 – 0.108 ตัวแปรที่มีการกระจายมากที่สุด คือ วัฒนธรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (CUL) ส่วนตัวแปรที่มีการกระจายน้อยที่สุด คือบรรยากาศในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (WOR)

ตัวแปรแฝงปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) ซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 6 ตัวแปร คือ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด (DUT) ทักษะติดต่อการพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ATT) บุคลิกภาพของบุคลากร (CAR) การพัฒนาตนเองของบุคลากร (APP) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (MOT) ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน (CRE) พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.766 – 4.153 ซึ่งอยู่ระดับที่ดี ในส่วนของการแจกแจงพบว่าส่วนใหญ่มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย แสดงว่าข้อมูลมีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า อยู่ระหว่าง 0.079 – 0.130 ตัวแปรที่มีการกระจายมากที่สุด คือ การพัฒนาตนเองของบุคลากร (APP) ส่วนตัวแปรที่มีการกระจายน้อยที่สุด คือทักษะติดต่อการพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ATT)

ตัวแปรแฝงปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) ซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การวิเคราะห์กลยุทธ์ (ANA) การกำหนดกลยุทธ์ (DES) ความสามารถในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (PER) พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีระหว่าง 3.981 – 4.038 และมีการแจกแจงแบบเบ้ซ้ายเล็กน้อย แสดงว่าข้อมูลมีคะแนนเข้าใกล้

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า อยู่ระหว่าง 0.094 – 0.120 ตัวแปรที่มีการกระจายมากที่สุด คือ การกำหนด กลยุทธ์ (DES) ส่วนตัวแปรที่มีการกระจายน้อยที่สุด คือการวิเคราะห์กลยุทธ์ (ANA)

ตัวแปรแฝงด้านประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) ซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 6 ตัวแปร คือ ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน (VER) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) ความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพการศึกษา (MAK) ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) ความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก (EXA) ความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (STD) พบว่า ตัวแปรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ดีโดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.795 – 4.164 และมีการแจกแจงเบ้ซ้ายเล็กน้อย แสดงว่าข้อมูลส่วนใหญ่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย พบว่า อยู่ระหว่าง 0.062 - 0.089 ตัวแปรที่มีการกระจายมากที่สุด คือ ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) ส่วนตัวแปรที่มี การกระจายมากที่สุด คือ ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) ตัวแปรที่มีการกระจายน้อยที่สุด คือความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพการศึกษา (MAK)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับประสิทธิผลของการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีรายละเอียดผลการวิเคราะห์นำเสนอไว้ดังตารางที่ 4.4

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) หรือไม่ มีค่าสถิติเท่ากับ 2934.941 ค่า $p = .00$ แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-อลคิน (Kaiser-Meyer-olkin หรือ KMO) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ ถ้าค่า KMO เข้าใกล้ 1 แสดงว่า ข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งโดยทั่วไปค่า KMO ควรมีค่ามากกว่า .5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ (กัลยา วินิชย์บัญชา, 2544) โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโมเดลเต็มรูป โดยมีทั้งโมเดลสมการโครงสร้างและโมเดลการวัด ซึ่งโมเดลการวัดนั้นอาศัยหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor

analysis) ที่ตัวแปรควรมีความสัมพันธ์ภายในต่อกัน จากผลการวิเคราะห์ค่า KMO พบว่ามีค่าเท่ากับ .879 โดยมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์โมเดล ลิสเรลต่อไป

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 21 ตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 162 คู่ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 คู่ และมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 28 คู่ โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มี นัยสำคัญทางสถิติเป็นความสัมพันธ์ทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ตั้งแต่ .149 ถึง .876

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ตัวแปรทุกตัวที่มีความสัมพันธ์ กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) และความสามารถของโรงเรียนใน การจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายใน (MAK) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 เท่ากับ .876 แสดงว่า หากสถานศึกษามีความสามารถในการประเมิน ตนเองแล้ว สถานศึกษาจะมีความสามารถในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาสูงขึ้นด้วย รองลงมาคือตัวแปรความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) กับความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐาน และการประกัน คุณภาพการศึกษามาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (STD) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่ากับ .868 แสดงว่า หากสถานศึกษามีความสามารถในการประเมินตนเองสูง ก็จะมีความสามารถในการนำ ผลการวิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงด้วย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) พบว่า การจัดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา (STR) มีความสัมพันธ์กับสภาพการติดต่อสื่อสาร (CON) โดยมีขนาดความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่ากับ .564 แสดงว่า หากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามี การจัดโครงสร้างที่ดีแล้วนั้น จะทำให้มีสภาพการติดต่อสื่อสารที่ดีด้วย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะ สภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) พบว่า วัฒนธรรมของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา (CUL) และบรรยากาศในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (WOR) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่ากับ .706 แสดงว่า หากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีวัฒนธรรมที่ดี จะส่งผลให้มีบรรยากาศในการทำงานที่ดีด้วย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 คือ การพัฒนาตนเองของบุคลากร (APP) และบุคลิกภาพของบุคลากร (CAR) มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .748 แสดงว่า หากบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการพัฒนาตนเองสูง ก็จะทำให้มีบุคลิกภาพที่ดีด้วย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน (POL_OF) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์กลยุทธ์ (ANA) และการกำหนดกลยุทธ์ (DES) 2) การวิเคราะห์กลยุทธ์ (ANA) และความสามารถในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (PER) 3) การวิเคราะห์กลยุทธ์ (ANA) และความสามารถในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (PER) โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ คู่ที่ 2 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .790 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่า ถ้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ปฏิบัติงานสูงแล้ว ก็จะมีการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์สูงด้วย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวแปรประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) พบว่าตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันจำนวน 15 คู่ ได้แก่ 1) ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน (VER) และความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) 2) ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน (VER) และความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน (MAK) 3) ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน (VER) และความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) 4) ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน (VER) และความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก (EXA) 5) ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน (VER) และความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (STD) 6) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) และความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน (MAK) 7) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) และความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) 8) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) และความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก (EXA) 9) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) และความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐาน และ

การประกันคุณภาพการศึกษามาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (STD) 10) ความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน (MAK) และความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) 11) ความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน (MAK) และความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก (EXA) 12) ความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน (MAK) และความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (STD) 13) ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) และความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก (EXA) 14) ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) และความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (STD) 15) ความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก (EXA) และความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (STD) โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือคู่ที่ 10 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 รองลงมาคือคู่ที่ 14 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 เช่นกัน กล่าวโดยสรุปว่า หากตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้น ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากทุกคู่มีความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน (ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก)

กล่าวโดยสรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 21 ตัว รวมทั้งหมด 210 คู่ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นตัวแปรงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (BUD) สภาพการติดต่อสื่อสาร (CON) รูปแบบในการให้ความรู้ (FOR) โดยทุกคู่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก) แสดงว่าหากตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้น ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะเพิ่มขึ้นด้วย หรือหากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดต่ำลงตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะ มีขนาดต่ำลงด้วย ในส่วนของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า แตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n= 175)

ตัวแปร	STR	CON	FOR	BUD	CUL	WOR	DUT	ATT	CAR	APP	MOT	CRE	ANA	DES	PER	VER	ADJ	MAK	SEA	EXA	STD	
STR	-																					
CON	.564**	-																				
FOR	.347**	.308**	-																			
BUD	.011	-.100	-.065	-																		
CUL	.555**	.426**	.564**	.002	-																	
WOR	.383**	.300**	.501**	.077	.706	-																
DUT	.373**	.400**	.637*	-.045	.670**	.649*	-															
ATT	.104	.160*	.167*	.042	.134	.096	.176*	-														
CAR	.257**	.286**	.462**	-.057	.402**	.489**	.675**	.461**	-													
APP	.400**	.337**	.456**	-.087	.493**	.637**	.693**	.285**	.748**	-												
MOT	.349**	.379**	.392**	-.062	.381**	.320**	.547**	.210**	.546**	.565**	-											
CRE	.196**	.297**	.403**	-.034	.420**	.484**	.650**	.234**	.674**	.631**	.597**	-										
ANA	.316**	.378**	.457**	-.083	.550**	.508**	.754**	.286**	.759**	.702**	.623**	.781**	-									
DES	.226**	.433**	.485**	-.048	.446**	.407**	.606**	.193**	.592**	.515**	.594**	.614**	.723**	-								
PER	.415**	.522**	.569**	-.075	.560**	.437**	.759**	.298**	.779**	.665**	.673**	.695**	.790**	.722**	-							
VER	.225**	.210**	.253**	.120	.228**	.187*	.316**	.140	.272**	.294**	.241**	.214**	.296**	.271**	.297**	-						
ADJ	.180**	.204**	.219**	.077	.183*	.227**	.349**	.030	.308**	.315**	.311**	.287**	.290**	.286**	.334**	.769**	-					
MAN	.195**	.147	.279**	.166*	.313**	.243**	.429**	.166	.435**	.314**	.325**	.377**	.413**	.354**	.408**	.552**	.577**	-				
SEA	.228**	.232**	.296**	.118	.278**	.177*	.395**	.028	.339**	.222*	.306**	.288**	.351**	.335**	.356**	.478**	.493**	.876**	-			
EXA	.248**	.129	.319**	.183*	.367**	.227**	.352**	.121	.376**	.270**	.271**	.340**	.365**	.345**	.371**	.461**	.440**	.848*	.820**	-		
STD	.149*	.159*	.342**	.163*	.291**	.260**	.425**	.054	.347**	.292**	.228**	.297**	.330**	.336**	.358**	.511**	.483**	.808**	.868**	.807**	-	

ตารางที่ 4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n= 175) (ต่อ)

ตัวแปร	STR	CON	FOR	BUD	CUL	WOR	DUT	ATT	CAR	APP	MOT	CRE	ANA	DES	PER	VER	ADJ	MAK	SEA	EXA	STD
-	4.153	3.844	4.098	.108	3.993	4.317	4.062	4.067	4.154	4.170	3.767	3.992	4.038	3.981	3.991	3.891	3.795	3.869	4.018	4.164	4.008
X	.5444	.5569	.4244	.1653	.4337	.4247	.3649	.3229	.3446	.3562	.3855	.3552	.3824	.4811	.3985	.3031	.3380	.2422	.3138	.2799	.3213
Bartlett's Test of Sphericity = 2934.941				df = 210				P = .000				Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy. = .879									

**p<.01,*p<.05

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงในการวิจัยด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์แยกตามโมเดลการวัดตัวแปรแฝงทั้ง 5 ตัว คือ 1) โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3) โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4) โมเดลการวัดด้านนโยบายและการปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ 5) โมเดลการวัดประสิทธิผลในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3.1 โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF)

ปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) ในงานวิจัยนี้วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ การจัดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (STR) สภาพการติดต่อสื่อสาร (CON) รูปแบบในการให้ความรู้ (FOR) และ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (BUD)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 2.235 ซึ่งมีความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.327 ที่องศาอิสระเท่ากับ 2 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.994 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.969 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ .004 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ 3 ใน 4 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้งสามตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญทางบวกมากที่สุดคือ สภาพการติดต่อสื่อสาร (CON) รองลงมาคือ โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (STR) และรูปแบบในการให้ความรู้ (FOR) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .39 ถึง 1.00 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ตัวแปรสภาพการติดต่อสื่อสาร (CON) และโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (STR) มีความผันแปรร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขนาดปานกลางตั้งแต่ร้อยละ 49.7 ถึง 67 ในขณะที่ตัวแปรสังเกตได้ที่เหลือมีความผันแปรร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในระดับค่อนข้างต่ำตั้งแต่ร้อยละ 2 ถึง 17 ข้อสังเกตจากผลการวิจัยพบว่าตัวแปรงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (BUD) เป็นเพียงตัวแปรเดียวที่ค่าน้ำหนักองค์ประกอบไม่มี

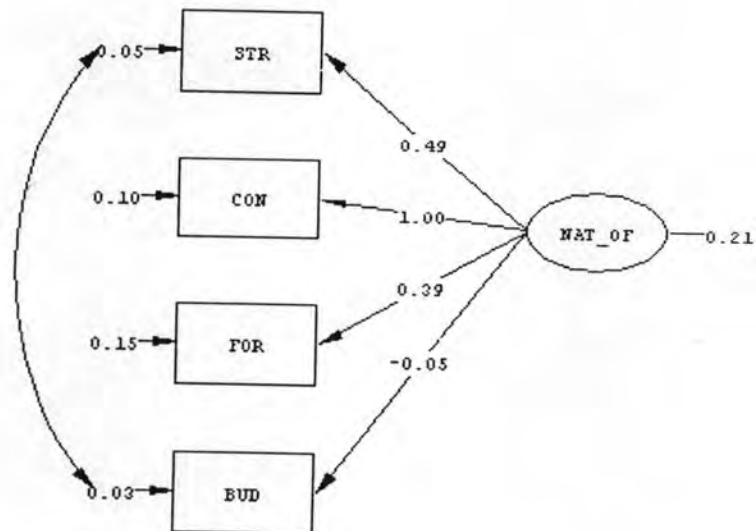
แปรเดียวที่ค่านำหนักองค์ประกอบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและมีความผันแปรร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) ที่ต่ำมากเพียงร้อยละ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (BUD) มีเพียงข้อคำถามเดียวในส่วนของแบบตรวจสอบรายการซึ่งข้อคำถามที่ใช้วัดอาจไม่ครอบคลุมพอจึงทำให้ตัวแปรงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (BUD) ในการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.5 และแผนภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
STR	0.495**	0.057	8.613	0.497	0.478
CON	1.000	-	-	0.673	0.476
FOR	0.390**	0.078	4.980	0.174	0.125
BUD	-0.046	0.033	-1.386	0.016	-0.174

Chi-Square = 2.235, df = 2, P-value = 0.327, GFI = 0.994, AGFI = 0.969, RMR = 0.004

**p< .01 , *p< .05

แผนภาพที่ 4.1 โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF)

ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) ในงานวิจัยนี้วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว คือ วัฒนธรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (CUL) และ บรรยากาศในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (WOR)

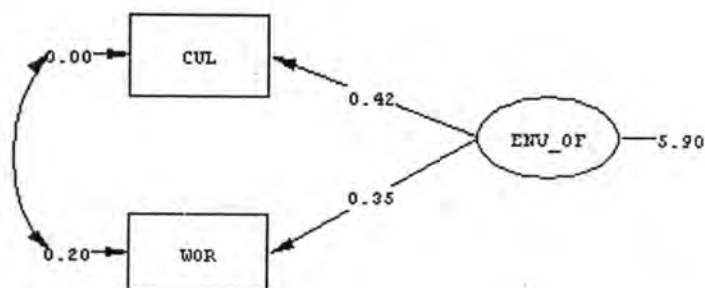
ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 1.362 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.243 ท็องศาอิสระเท่ากับ 1 โดยค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.992 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.997 และ ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.052 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักหองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งสองตัวมีค่าน้ำหนักหองค์ประกอบเป็นบวกและมีน้ำหนักความสำคัญใกล้เคียงกัน โดยมีค่าน้ำหนักหองค์ประกอบเท่ากับ 0.35 และ 0.42 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งสองตัวมีความผันแปรพร้อมกับปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาค่อนข้างสูงตั้งแต่ร้อยละ 78.3 ถึง 99.9 ดังแสดงในตาราง ที่ 4.6 และแผนภาพที่ 4.2

ตารางที่ 4.6 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวแปร	น้ำหนัก หองค์ประกอบ	SE	t	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนน หองค์ประกอบ
CUL	0.42	-	-	0.999	1.773
WOR	0.35	-	-	0.783	0.920

Chi-Square = 1.362, df = 1, P-value = 0.243, GFI = 0.992, AGFI = 0.997, RMR = 0.052

**p < .01

แผนภาพที่ 4.2 โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3) โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF)

ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) ในงานวิจัยนี้ วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว คือ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด (DUT) ทักษะติดต่อ การส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ATT) บุคลิกภาพของบุคลากร (CAR) การพัฒนาตนเองของบุคลากร (APP) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (MOT) และความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน (CRE)

ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 3.602 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.730 ที่องศาอิสระเท่ากับ 6 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.993 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.976 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.001 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) โดยตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน (CRE) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด (DUT) บุคลิกภาพของบุคลากร (CAR) และความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน (CRE) ซึ่งมีน้ำหนักความสำคัญใกล้เคียงกัน โดยตัวแปรทักษะติดต่อการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ATT) มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.306 ถึง 1.000 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีความผันแปรร่วมกับปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) ขนาดปานกลางตั้งแต่ร้อยละ 42.7 ถึง 75.5 ยกเว้นตัวแปรทักษะติดต่อการส่งเสริมและพัฒนา

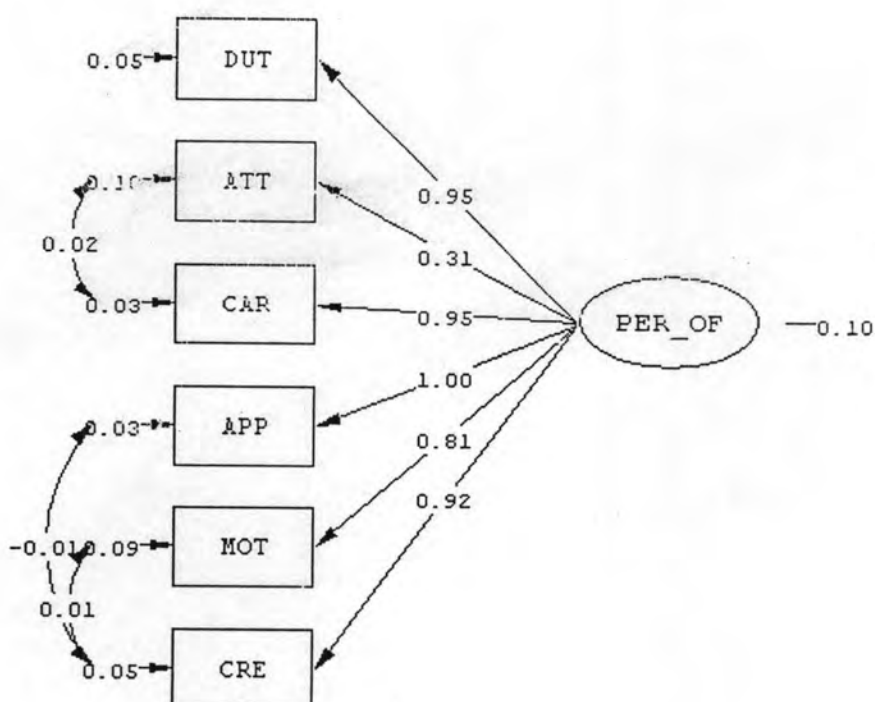
ระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ATT) ที่มีความผันแปรค่อนข้างต่ำ ดังแสดงในตารางที่ 4.7 และแผนภาพที่ 4.3

ตารางที่ 4.7 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
DUT	0.950**	0.075	12.643	0.649	0.162
ATT	0.306**	0.082	3.748	0.086	-0.037
CAR	0.946**	0.070	13.542	0.722	0.255
APP	1.000	-	-	0.755	0.307
MOT	0.813**	0.087	9.370	0.427	0.052
CRE	0.916**	0.079	11.560	0.638	0.201

Chi-Square = 3.602, df = 6, P-value = 0.730, GFI = 0.993, AGFI = 0.976, RMR = 0.001

**p < .01

แผนภาพที่ 4.3 โมเดลการวัดการปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4) โมเดลการวัดปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF)

ปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) ในงานวิจัยนี้วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ การวิเคราะห์หลักกลยุทธ์ (ANA) การกำหนดกลยุทธ์ (DES) และความสามารถในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (PER)

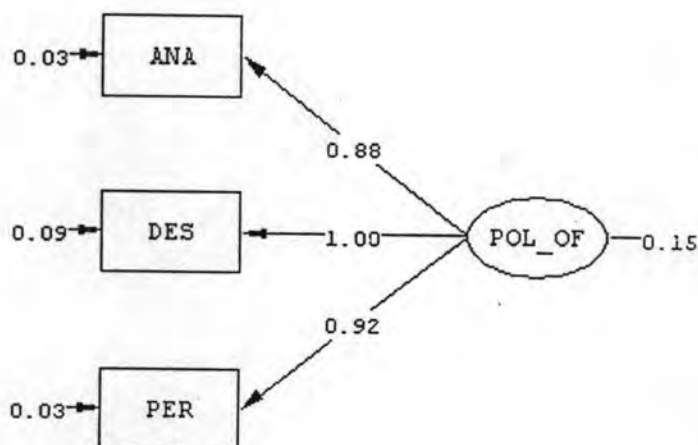
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 0.924 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.336 ที่องศาอิสระเท่ากับ 1 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.996 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.978 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.003 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) โดยการกำหนดกลยุทธ์ (DES) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (PER) และการวิเคราะห์กลยุทธ์ (ANA) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.883 ถึง 0.919 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีความผันแปรร่วมกับปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) ขนาดปานกลางตั้งแต่ร้อยละ 62.3 ถึง 79.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.8 และแผนภาพที่ 4.4

ตารางที่ 4.8 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
ANA	0.883**	0.068	12.922	0.795	0.424
DES	1.000	-	-	0.623	0.160
PER	0.919**	0.071	12.907	0.792	0.401

Chi-Square = 0.924, df = 1, P-value = 0.336, GFI = 0.996, AGFI = 0.978, RMR = 0.003

**p < .01

แผนภาพที่ 4.4 โมเดลการวัดการปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติการ
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5) โมเดลการวัดประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกัน
คุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF)

ประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) ในงานวิจัยนี้วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว คือ
ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา (VER) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
(ADJ) ความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายใน (MAK)
ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) ความสมบูรณ์ของสถานศึกษาใน
การรับการประเมินภายนอก (EXA) ความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัย
มาตรฐานและการประกันคุณภาพศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพ (STD)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดประสิทธิผลในการดำเนินงาน
พัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF)
พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-
square) มีค่าเท่ากับ 3.465 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.629 ที่องศาอิสระเท่ากับ 5
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.993 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้
แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.972 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR)
เท่ากับ 0.001 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล พบว่า ตัวแปร
สังเกตได้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของประสิทธิผลในการ
ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
(EFF_OF) โดยตัวแปรความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐานและ

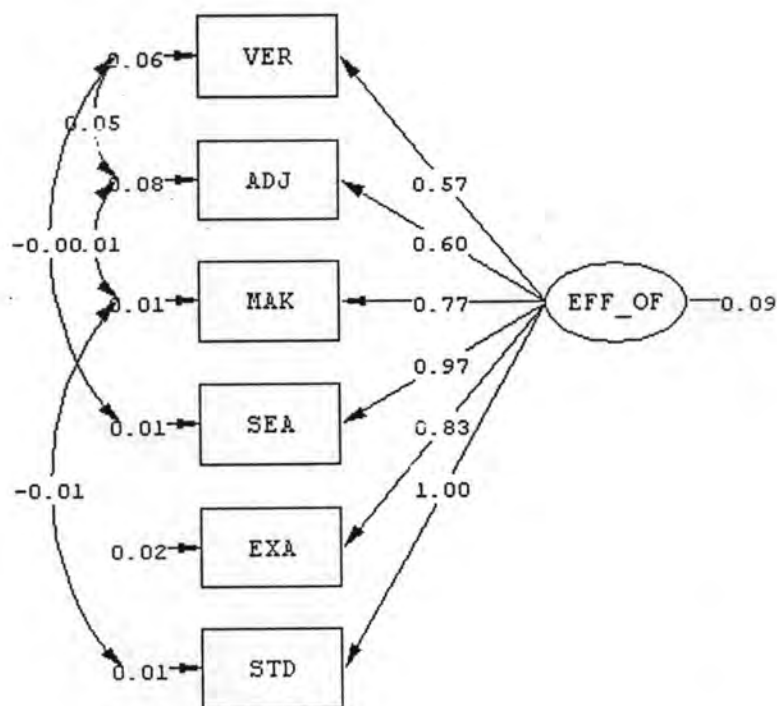
การประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (STD) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือตัวแปรความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) ตัวแปรความสมบูรณ์ของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก (EXA) ตัวแปรความสามารถของสถานศึกษาในการจัดสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน (MAK) ตัวแปรความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) และตัวแปรความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา (VER) ตามลำดับ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.573 ถึง 1.000 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่าส่วนใหญ่มีความผันแปรร่วมกับประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) ค่อนข้างสูงตั้งแต่ร้อยละ 77.5 ถึง 91.7 ยกเว้นตัวแปรความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา (VER) และความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) ที่มีความผันแปรร่วมกับประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) ค่อนข้างต่ำ ดังแสดงในตารางที่ 4.9 และแผนภาพที่ 4.5

ตารางที่ 4.9 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลประสิทธิผลของการดำเนินงานในการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
VER	0.573**	0.067	8.526	0.318	0.077
ADJ	0.599**	0.077	7.818	0.282	- 0.079
MAK	0.774**	0.040	19.157	0.911	0.684
SEA	0.973**	0.046	21.238	0.856	0.098
EXA	0.826**	0.044	18.619	0.775	0.050
STD	1.000	-	-	0.863	0.353

Chi-Square = 3.465, df = 5, P-value = 0.629, GFI = 0.993, AGFI = 0.972, RMR = 0.001

**p < .01

แผนภาพที่ 4.5 โมเดลการวัดประสิทธิผลของการดำเนินงานในการส่งเสริมและพัฒนา
ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จากผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) โมเดลการวัดปัจจัยด้าน ลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) โมเดลการวัดปัจจัยด้าน ลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) โมเดลการวัดปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) และโมเดลการวัดปัจจัยด้านประสิทธิผลในการดำเนินงาน พัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) นั้น มีความตรงเชิงโครงสร้าง นั้นแสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละกลุ่ม สามารถวัดตัวแปรแฝงได้นั้นเอง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับ ความคิดเห็นของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับเขตพื้นที่ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ และระดับสถานศึกษา ได้แก่ผู้บริหาร และครู ซึ่ง ประกอบด้วย 1) ความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา 2) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 3) ความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายใน

4) ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง 5) ความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก และ 6) ความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t - test for independent samples) ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับประสิทธิผลในภาพรวมในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยวัดจากตัวแปรความสามารถของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา (VER) ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ADJ) ความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายใน (MAK) ความสามารถของสถานศึกษาในการประเมินตนเอง (SEA) ความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินภายนอก (EXA) และ 6) ความสามารถของสถานศึกษาในการนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ (STD) ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผล
ในภาพรวมในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล	N	Mean	SD	Levene's Test		t-test		
				F	p	Mean Dif.	t	p
ระดับเขตพื้นที่	412	3.9579	.5138	.033	0.856	-0.0016	-0.052	0.958
ระดับสถานศึกษา	745	3.9595	.5070					

* $p < .05$

จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2 ระดับ ดังตารางที่ 4.10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกันนั่นเอง ดังนั้นในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์โมเดลเป็นภาพรวมโมเดลเดียว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยกำหนดสมมติฐานในการทดสอบ คือ เมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมตามโมเดลสมมติฐานเท่ากับเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ ($H_0 : \Sigma = S$) การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ทั้งหมด มีจำนวน 21 ตัวแปร

การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า โมเดลตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไคสแควร์ มีค่าเท่ากับ 930.82 ที่ค่าองศาอิสระเท่ากับ 183 และค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .000 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.73 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.66 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.034 และค่าเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานระหว่างตัวแปรสูงสุด (largest standardized residuals) เท่ากับ 10.96

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการปรับโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตได้ มีความสัมพันธ์กันได้ ซึ่งการปรับโมเดลในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยพิจารณาจากดัชนีดัดแปรโมเดล (modification indices) และผลจากการปรับโมเดล ผู้วิจัยได้โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 4.11 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-แควร์ มีค่าเท่ากับ 4.53 องศาอิสระเท่ากับ 48 ที่ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 1.00 ซึ่งแสดงว่า ผลการทดสอบค่าไค-แควร์ไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานว่าโมเดลการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูล

เชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI = 1.00) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI=.0.99) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR=.0.001) มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ค่าเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานระหว่างตัวแปรสูงสุด (largest standardized residuals) เท่ากับ 1.08 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสม (2.00) และกราฟพิวพล็อตของค่าเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Q plot of standardized residuals) มีความชันมากกว่าแนวทแยง ซึ่งเป็นการแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า มีค่าเท่ากับ .77 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ร้อยละ 77 ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) .85 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมได้ร้อยละ 85 ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .90 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ร้อยละ 90 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน เท่ากับ .93 แสดงว่า ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 93 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เท่ากับ .38 แสดงว่า ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 38

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ 3 อันดับแรก พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (PER) มีค่าสูงสุด เท่ากับ .96 รองลงมา คือ การวิเคราะห์กลยุทธ์ (ANA) เท่ากับ .90 และความสามารถของสถานศึกษาในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายใน (MAK) กับ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด (DUT) ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากัน เท่ากับ .75

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) พบว่าปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) เป็นปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) โดยส่งผ่านปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) โดยมีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.66 แสดงให้เห็นว่า หากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแนวทางในการดำเนินงานที่มาจากการศึกษาผลการดำเนินงาน มีระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาแล้วนั้น จะส่งผลให้บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายอมรับขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และส่งผลต่อไปยัง การดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ พบว่าปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (EFF_OF) แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมกลับพบว่าเป็นเพียงตัวแปรเดียวที่มีค่าอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) พบว่า ปัจจัยดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .99 แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งผลต่อการจัดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสภาพการติดต่อสื่อสาร รูปแบบในการให้ความรู้ และ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ในส่วนของอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) พบว่า ปัจจัยดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางอ้อมสูงสุดจากปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) เช่นกัน โดยได้รับอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 1.34 รองลงมาได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) โดยมีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 1.02

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) พบว่า ปัจจัยดังกล่าว ได้รับอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมจากปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน (POL_OF) โดยมีขนาดของอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .44 และมีขนาดของอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน (POL_OF) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) พบว่า ปัจจัยดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมจากปัจจัยด้านลักษณะสิ่งแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 1.16 และอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 1.58 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) กล่าวคือ วัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ทักษะคนดี บุคลิกภาพ การพัฒนาตนเอง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานและความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้พบว่าปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านนโยบาย

และการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.20 แสดงให้เห็นว่า หากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการศึกษาผลการดำเนินงานในการพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาในจุดด้อย และส่งเสริมจุดเด่น รวมทั้งมีระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ อีกทั้งมีแนวทางหรือข้อตกลงในการปฏิบัติงานที่เป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติงาน บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการร่วมมือกันในการทำงาน มีความไว้วางใจ และส่งเสริมซึ่งกันและกันแล้วนั้น จะส่งผลให้ของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีพฤติกรรมในการทำงานที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน มีความรู้สึกที่ดีต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และพร้อมที่จะได้รับการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน (POL_OF) พบว่า ตัวแปรดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 1.31 ส่วนอิทธิพลทางอ้อม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.78 แสดงให้เห็นว่า หากบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความร่วมมือกัน และส่งเสริมซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีแนวทางหรือข้อตกลงในการปฏิบัติงานที่เป็นที่ยอมรับแล้ว จะส่งผลให้บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการศึกษาผลการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน มีระเบียบและขั้นตอนที่ชัดเจน และสามารถใช้ความรู้ ความชำนาญดำเนินงานตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ได้อย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง .49 ถึง .97 โดยตัวแปรทุกคู่เป็นความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน (ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก) ตัวแปรคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) กับปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน (POL_OF) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .97 แสดงว่าถ้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) สูงขึ้นแล้วปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน (POL_OF) จะสูงขึ้น กล่าวคือ หากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานที่ดีแล้วนั้น การวิเคราะห์กลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ก็จะมีสูงขึ้นด้วย รองลงมาได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากร (PER_OF) กับปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน (POL_OF) มีค่าเท่ากับ .92 เมื่อเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับตัวแปรแฝงทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (NAT_OF) มากที่สุด โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .58 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ENV_OF) ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (PER_OF) และปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน (POL_OF) โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .55, .54 และ .49 ตามลำดับ

โดยสรุปจากผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (POL_OF) เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยส่งผ่านปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กล่าวคือ ถ้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีนโยบายและการปฏิบัติงานที่ชัดเจนโดยผู้ปฏิบัติงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาทราบถึงหลักหรือวิธีปฏิบัติซึ่งเป็นแนวการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างชัดเจน จะส่งผลให้บุคลากรและความรู้สึกของบุคลากรรวมทั้งบรรยากาศในการทำงานเป็นไปในทางที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อให้ การดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีประสิทธิผลมากขึ้น

นอกจากนี้จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอิทธิพลรวมสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญ ปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยส่งผลให้ประสิทธิผลในการดำเนินงานนี้สูงขึ้น กล่าวคือ หากบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแนวทางหรือข้อตกลงในการดำเนินงาน ร่วมมือกันในการทำงานเป็นทีม มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการส่งเสริมซึ่งกันและกัน จะส่งผลให้การดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสูงขึ้น

ตารางที่ 4.11 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง และการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวแปรผล	NAT_OF			ENV_OF			PER_OF			POL_OF			EFF_OF		
ตัวแปรสาเหตุ	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
NAT_OF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.36	-	0.36
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.42	-	0.42
ENV_OF	2.33**	1.34**	0.99**	1.36**	1.36**	-	2.74**	1.58**	1.16**	3.10**	1.78**	1.31**	1.49*	0.64	0.66
	0.25	0.19	0.12	0.21	0.21	-	0.19	0.17	0.11	0.26	0.18	0.17	0.64	2.09	2.67
PER_OF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.11	-	0.11
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.70	-	0.70
POL_OF	1.02**	1.02**	-	1.03**	0.60**	0.44**	1.20**	1.20**	-	1.36**	1.36**	-	0.12	0.66*	-0.53
	0.23	0.23	-	0.27	0.20	0.08	0.24	0.24	-	0.21	0.21	-	0.83	0.30	1.07
EFF_OF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ค่าสถิติ

ไค-สแควร์ = 4.53 ; p = 1.00 df = 48 GFI = 1.00 AGFI = 0.99 RMR = 0.0017

ตัวแปร	STR	CON	FOR	BUD	CUL	WOR	DUT	ATT	CAR	APP
ความเที่ยง	0.25	0.24	0.47	0.01	0.35	0.36	0.75	0.11	0.74	0.65

ตัวแปร	MOT	CRE	ANA	DES	PER	VER	ADJ	MAK	SEA	EXA	STD
ความเที่ยง	0.50	0.59	0.90	0.58	0.96	0.41	0.44	0.75	0.57	0.54	0.64

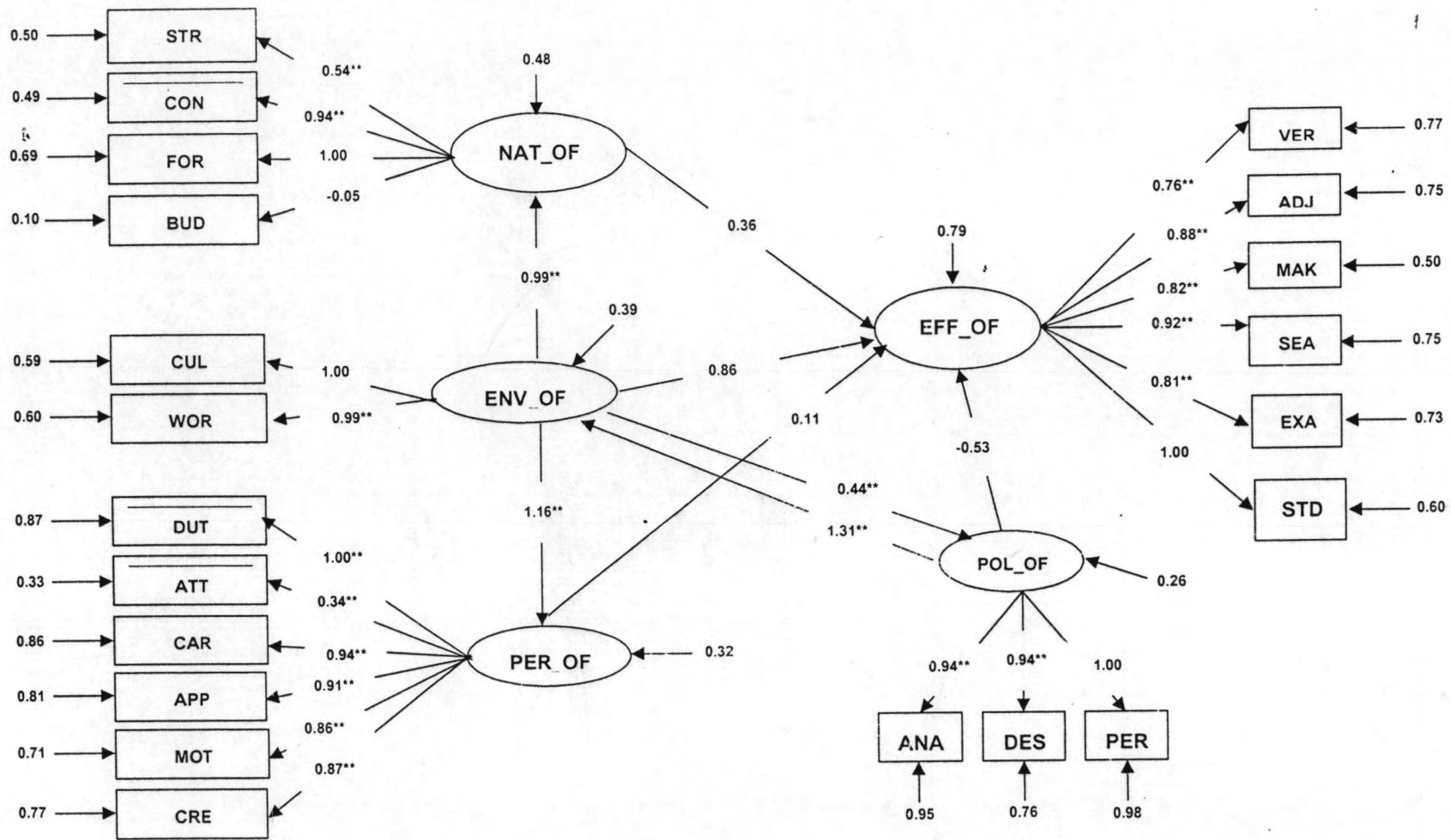
ตัวแปร	NAT_OF	ENV_OF	PER_OF	POL_OF	EFF_OF
ความเที่ยง	0.77	0.85	0.90	0.93	0.38

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

ตัวแปรแฝง	NAT_OF	ENV_OF	PER_OF	POL_OF	EFF_OF
NAT_OF	1.00				
ENV_OF	0.88	1.00			
PER_OF	0.83	0.95	1.00		
POL_OF	0.85	0.97	0.92	1.00	
EFF_OF	0.58	0.55	0.54	0.49	1.00

หมายเหตุ **p<.01, *p<.05

แผนภาพที่ 4.6 ผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

**ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ระบบกลไกในการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางการ
แก้ปัญหาของการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ**

ในตอนนี้เป็น การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์
ศึกษานิเทศก์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 เขต 5 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์
เนื้อหา และสรุปความตามประเด็นการสัมภาษณ์ โดยการนำเสนอ ดังนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  2. การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน
  3. การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
  4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
  5. การนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน
  6. ปัญหาในการดำเนินงาน
  7. แนวทางการแก้ปัญหาในการดำเนินงาน
- โดยมีรายละเอียดในหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นกรณีศึกษาจำนวน 3 เขต
พื้นที่การศึกษา เพื่อทำความเข้าใจสภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยมี
รายละเอียด คือ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา A เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่ในตัวเมือง มี
จำนวนอำเภอที่รับผิดชอบ จำนวน 3 อำเภอ จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 141 โรงเรียน อยู่ในพื้นที่
ราบ การเดินทางสะดวก มีรถโดยสารประจำทางผ่าน สภาพการติดต่อสื่อสารมีความสะดวก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา B เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง
มีจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบจำนวน 6 อำเภอ จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 216 โรงเรียน อยู่ในพื้นที่
ราบ ห่างแล้ง การเดินทางสะดวก มีรถโดยสารประจำทางผ่าน สภาพการติดต่อสื่อสารมีความ
สะดวกในอำเภอที่อยู่ใกล้ ส่วนอำเภอที่อยู่ไกลการสื่อสารและการเดินทางไกลและยากลำบาก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา C เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง
มีจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบจำนวน 4 อำเภอ จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 111 โรงเรียน อยู่ในพื้นที่
เป็นภูเขา การเดินทางมีระยะทางที่ไกล และการติดต่อสื่อสารยากลำบาก ในบางโรงเรียนยังไม่มี
ไฟฟ้าใช้

๒ ในตอนนี้ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมาสรุปแนวทางในการปฏิบัติงานในการพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แยกในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา A

การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน

การกำหนดเป้าหมายดำเนินงานในการพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา A นั้น ได้มีการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน รับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ ภายในกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และภายในกลุ่มงานประกันคุณภาพการศึกษา

“แล้วอีกประเด็นก็คือ ให้โอกาสแก่ทั้งคนในกลุ่มและเพื่อนศึกษานิเทศก์
๒ ว่าช่วยเสนอชื่อว่า อันไหนคือวิธีที่ดีที่สุดเป็นยุทธศาสตร์ที่จะใช้กับโรงเรียนกับผู้บริหาร ส่วนใหญ่เราก็ได้แนวคิดจากในที่ประชุมตรงนี้ใช้กับผู้บริหาร”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“ไม่มีปัญหา ราบรื่น เราก็คุยกันอยู่ตลอด คุยประสานกันรู้เรื่อง”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

และในลักษณะส่วนตัวนั้น ได้มีการศึกษาคู่มือการปฏิบัติงาน กฎ ระเบียบต่างๆ ของทางราชการ รวมทั้งแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตฯ ซึ่งสำนักงานเขตฯ ได้นำกลยุทธ์ของจังหวัดมาเป็นหลักในการจัดทำเป้าหมาย จัดทำกลยุทธ์ และตัวชี้วัดในการดำเนินงานของสำนักงานเขตฯ

๒ “ก็ศึกษาหาความรู้จากเอกสาร จากการประพจน์ ปฏิบัติ แล้วก็จากการ
นิเทศ”

“หรือผู้ว่า CEO มียุทธศาสตร์ มีวิสัยทัศน์อะไรอย่างนั้นะ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

๒ “เอาตัวกลยุทธ์ของจังหวัดมาเป็นตัวตั้งแล้วก็เอาของเราปรับเข้าไป จุดนี้ที่
ทำอยู่ในปัจจุบันนี้”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

และในส่วนนี้ในกลุ่มงานประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งได้รับงบประมาณที่ไม่เพียงพอ จึงนำเป้าหมายไปแฝงไว้ในงานอื่นๆ เช่น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณที่มาก

“ตรงนี้ถ้ามันเกี่ยวพันกับงบประมาณ เราก็ไปอิงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เลยเอาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นตัวตั้งเองงานประกันเข้าไปแทรก”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“ในสำนักงานเขตนี้ไม่ได้รับงบเลย”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา A ได้มีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานที่วางไว้อย่างหลากหลาย มีการประสานงานกันในสำนักงานทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแบบทางการ ซึ่งได้แก่ การแจ้งหนังสือเวียน การประชุม และแบบไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกันอย่างเป็นกันเอง

“ก็คืนะทุกรูปแบบ เป็นการภายใน ทางโทรศัพท์ ด้วยวาจา ด้วยหนังสือ แต่ในภาพรวมก็ถือว่าออกในรูปแบบนะ ผสมผสานนะ ทางการกับไม่ทางการปนๆกัน”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“มีการแต่งตั้งไปเป็นคณะทำงานร่วมกัน มีการประชุมปรึกษาหารือ หรือออก ประเมินเป็นคณะทำงาน”

“ส่วนมากก็จะใช้ความรู้จักสนิทสนมส่วนตัวมาพูดมาคุยกัน”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

ส่วนในกลุ่มงานประกันนั้น มีการทำงานเป็นทีม ปรึกษา และพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันอยู่เป็นประจำ ทำให้ได้ทราบบริบทต่างๆ และความเคลื่อนไหวของโรงเรียนในสังกัดอยู่ตลอด รวมทั้งยังใช้ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ทำให้ได้รับทราบบริบทของสถานศึกษา มีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาเพื่อมารับผิดชอบ จึงทำให้เกิดความคุ้นเคยกับสถานศึกษา และในสิ่งแรกที่จะปฏิบัติก็คือ การเขียนโครงการเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยเน้นการส่งเสริม การติดตามการตรวจสอบ ประสานงานในการดำเนินงาน รวมทั้งมีการประชุมในกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อเสนอแนวทางในการดำเนินงานที่ดีที่สุด

“เขียนโครงการ เขียนมาตลอด เพราะว่า แนวการทำงานจะเป็นอย่างไรก็แล้วแต่เราเขียนโครงการทุกปี”

“เราประชุมกันทุกเดือน ก็จะพูดคุยกันเกี่ยวกับโรงเรียนที่รับผิดชอบ”

“อันนี้อาศัยบุญเก่านะ ประสบการณ์เดิมตอนที่เรายู่อำเภอ”

“เรามีการประชุม มีเอกสารแล้วก็ลงเวป ลงเวปเนี่ยะทั้งประกันภายใน
ประกันภายนอกทั้งรูปแบบทั้งเกณฑ์ ลงให้หมดแหละนะ แล้วก็เน็ต”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“เราก็มีการประชุมกันอยู่ประจำ พูดคุยกันในเรื่องโรงเรียนที่เรารับผิดชอบ”

“บางครั้งเราไปเน็ตโรงเรียนเราก็จะพ่วงงานประกันเข้าไปด้วยโดยพูดคุย
กันในกลุ่มศึกษานิเทศก์ซึ่งมีการประชุมกันทุกเดือน”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

จัดทำโครงการประเมินเสมือนภายนอก ซึ่งปฏิบัติเหมือนกับการประเมินของ สมศ. โดย
ในขั้นตอนแรก ได้เชิญผู้ประเมินภายนอกมาให้ความรู้ และไปฝึกปฏิบัติจริงกับสถานศึกษาใน
สังกัด แล้วนำข้อมูลมาทบทวน พูดคุยกันถึงกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
จากนั้นจึงตั้งเป้าหมายในการประเมิน คือ จำนวน 30 - 40 โรงเรียนต่อปีการศึกษา หลังจากนั้น
จึงแบ่งกลุ่มศึกษานิเทศก์ให้หลากหลาย และให้เหมาะกับขนาดของโรงเรียน โดยมีจำนวนกลุ่ม
ผู้ประเมินคือ กลุ่มผู้ประเมิน 3 - 4 คนจะประเมินในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง กลุ่ม
ผู้ประเมิน 7 คนประเมินในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยใช้เวลาประเมิน 2 วัน อีกทั้งเสียสละเวลาใน
วันหยุดราชการไปให้ความรู้และคำแนะนำตามสถานที่ที่ครูสะดวก

“จนสุดท้ายเราก็ติดตามตรวจสอบโดยใช้มาตรฐานของ สมศ. เหมือนเป็นการ
ซ้อมใหญ่”

“แต่สุดท้ายก็ออกมาในรูปของติดตาม ตรวจสอบ กำกับ เพราะทุก 3 ปี ต้องมี
1 ครั้ง”

“จัดสาย แบ่งทีม สายละ 4 คน 3 คน โรงเรียนขนาดเล็กอะไรเนี่ยะ ออก 2 วัน
ให้เบ็ดเสร็จ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“มีการแต่งตั้งไปเป็นคณะทำงานร่วมกัน มีการประชุมปรึกษาหารือ หรือออก
ประเมินเป็นคณะทำงาน”

“เราใช้ตัวมาตรฐานของ สมศ. เนี่ยะแหละมาทำการประเมิน ประเมินภายใน
ในเขต”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้มีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยนำมาตรฐานของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาเป็นเครื่องมือหลัก รวมทั้งเพิ่มการตรวจสอบ
เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา เพื่อนำผล

การตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา รวมทั้งมีการนิเทศให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

ได้มีการประชุมกับสถานศึกษา เพื่อเสนอแนะให้สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอก รอบแรกมาปรับปรุง และพัฒนาเป็นรายมาตรฐาน รายตัวบ่งชี้ ในบางโรงเรียนได้เชิญศึกษานิเทศก์ไปให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุในรายมาตรฐาน ที่ได้ระดับต่ำ เช่น การคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

“เพราะทราบในสิ่งที่ สมศ.คอมเมนต์ไว้ จุดเด่น จุดด้อย ทำไม่ถึงได้หนึ่ง ทำไม่ถึงได้สอง น่าจะทำอะไรเพิ่ม”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“ให้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ วางแผนทบทวนเพื่อเตรียมการหา กิจกรรมเพื่อพัฒนาตัวที่เรบกพร่องให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นตามคำแนะนำของ สมศ.เราก็คงพูดเน้นย้ำ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

ปัญหาในการดำเนินงานและแนวทางในการแก้ปัญหา

ปัญหาภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ ในแต่ละกลุ่ม เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งเกิดจากการตีความคู่มือในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมือนกัน ในบางครั้งเกิดการทะเลาะเบาะแว้งเป็นการเกี่ยงงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งมีการส่งผู้เข้ารับการอบรมไม่ตรงกับสายงานที่ปฏิบัติ ทำให้เสียขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและเป็นต้นเหตุของความขัดแย้ง

“มีทับซ้อนกันอยู่บ้าง ในเรื่องของการตีความในเรื่องของภาระงาน”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“ตามในคำสั่งแบ่งงานให้รับผิดชอบงานเนี่ยะนะก็ชัดเจน แต่พอถึงในหลักการ”

“จากการปฏิบัติแล้วเนี่ยะ บางที่การทำงานไม่เป็นไปตามตัวหนังสือที่กำหนด”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

ส่วนในแผนปฏิบัติงานนั้น เน้นการทำเพื่อสนองกลยุทธ์ของผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ไม่ได้เน้นการนำปัญหาด้านการศึกษาไปพัฒนา และผู้ทำหน้าที่ในการเขียนแผนปฏิบัติการไม่ได้ นำข้อมูลพื้นฐานจากกลุ่มงานต่างๆ นำไปเขียนแผน จึงเกิดการดำเนินงานที่ไม่ถูกจุดที่จะพัฒนา อีกทั้งได้รับงบประมาณที่ไม่เพียงพอ จึงเกิดความไม่พร้อมในการปฏิบัติงานหลายๆ อย่าง

“นำกลยุทธ์ของผู้ว่า CEO มาเป็นกลยุทธ์ของเขตฯ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“เขตเราได้นำกลยุทธ์ของผู้ว่าฯมาทำแผนปฏิบัติการ”

“เหตุผลส่วนหนึ่งมันก็น่าจะมาจากว่าเมื่อเราทำแผนปฏิบัติการของเขตนี้ยะ คนที่ไปนั่งทำแผนหรือคนที่ไปนำเสนอข้อมูลเนี่ยะก็ไม่ได้เอาคนที่มีส่วนรับผิดชอบ ตรงนี้เข้าไปโดยตรง เหมือนกับว่าเอาคนเข้าไปทำแล้วไม่ครอบคลุม”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

สำนักงานเขตฯ ไม่เคยสำรวจความต้องการของโรงเรียนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา และไม่แน่ใจเกี่ยวกับการประเมินตนเองของโรงเรียนว่าได้ปฏิบัติจริงหรือไม่? เพราะ ในบางครั้งรายงานการประเมินตนเอง (SAR) นั้นไม่มีรายละเอียดในตัวบ่งชี้ มีนโยบายเพื่อให้ พัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่สนับสนุนให้ครูย้ายออก และในบางโรงเรียนก็ให้ครูย้ายไปช่วย ราชการ

“แต่ถ้าเราถามความต้องการโรงเรียน เราไม่เคยถามเลย”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“สิ่งที่มันเป็นปัญหานั้นวันนี้ก็คือว่าโรงเรียนยังเขียนรายงานการพัฒนา คุณภาพการศึกษาไม่ค่อยถูก”

“ในทางนโยบายเนี่ยะก็ให้เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ในทาง ปฏิบัติก็ย้ายครูออกอีก”

“ณ วันนี้เราจะไม่รู้ความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนว่าต้องการอะไร ?”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

ในส่วน of สถานศึกษานั้น ผู้บริหารเน้นการประเมินภายนอกมากกว่าการประกัน คุณภาพภายใน อาจเป็นเพราะมีการรับรองมาตรฐานเกิดขึ้น จนส่งผลให้ปฏิบัติงานไม่เป็น ปัจจุบัน อีกทั้งผู้บริหารยังปล่อยให้เป็นการกระทำที่ของครูผู้สอนไม่เกิดจากการปฏิบัติงานที่มี ส่วนร่วม อีกทั้งไม่มีการศึกษาเอกสารที่ได้รับจากหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา และไม่ขยายผลการอบรม สัมมนา ขาดการนิเทศ ติดตามภายในสถานศึกษา และมัก เก็บข้อมูล สารสนเทศต่างๆ ไว้ในคอมพิวเตอร์ ไม่จัดทำเป็นสารสนเทศที่ชัดเจน นำผลการ ประเมินคุณภาพภายในไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาน้อย

“เค้าใส่ใจต่อการประเมินจากภายนอก ถ้าเปรียบเทียบกับแล้วนะ เค้าใส่ใจ มากกว่าการทำประกันคุณภาพภายใน”

“มีเอกสารแต่ไม่อ่าน มีประชุมแล้วไม่ไปขยายผล”

“ที่เป็นระบบสารสนเทศแล้วนะอยู่ในเครื่องที่เคยพบไม่ทำออกมาเป็นเล่ม”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A ,20 พฤศจิกายน 2549)

“โรงเรียนพอรู้ว่า สมศ. จะเข้าประเมินเค้าก็กระตือรือร้นเตรียมตั้งแฟ้มกัน
เขียวแหละ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. A , 20 พฤศจิกายน 2549)

ในส่วนของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ
มหาชน) นั้น ส่งผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกช้ามาก ซึ่งในบางโรงเรียนได้รับการ
การประเมินภายนอกรอบสองแล้ว แต่ผลการประเมินภายนอกรอบแรกยังไม่ได้ จึงไม่ทราบ
จะพัฒนาในรายมาตรฐานใดบ้าง อีกทั้งส่งผลการประเมินในรอบแรกไม่เหมือนกันระหว่าง
ทางอินเตอร์เน็ต กับเอกสารที่ส่งมาทางโรงเรียน และส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ไม่สามารถสรุปผลการประเมินภายนอกรอบแรกในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษาได้

“รายงานการประเมินผลจากรอบแรกมานี้ยะได้จากของโรงเรียนไหนมากก็ไม่
รู้ไม่ใช่ของเค้า”

“บางโรงอาจจะรับการประเมินภายนอกรอบสองแล้ว ผลการประเมิน
ภายนอกรอบแรกยังไม่ได้เลย”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. A , 20 พฤศจิกายน 2549)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา B

การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา B มีโครงสร้างตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีการ
กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานจากตัวชี้วัดของคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการพล
เรือน (กพร.) และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยนำมา
เขียนแผนปฏิบัติการรองรับ

“โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถูกกำหนดโดย
กระทรวงศึกษาธิการ”

“การกำหนดกลุ่มงานโดยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนั้นน่าจะถือว่าชัดเจน
ใช้ได้”

“กลยุทธ์ตัวนี้ เวลาคิดเค้าจะยึดนโยบายของกระทรวงศึกษาเป็นหลักไว้ก่อน
แล้วก็จะเอาตัวชี้วัดของ กพร. มาพิจารณา”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. B , 15 พฤศจิกายน 2549)

“มันมีตัวชี้วัดของ กพร. เนี่ยเข้ามา เรายังจะพยายามที่จะทำงานให้ได้ตาม
ตัวชี้วัดของ กพร.”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. B , 15 พฤศจิกายน 2549)

การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา B มีการประสานกับสถานศึกษาทางเว็บไซต์ ทั้งระบบการจัดส่งหนังสือราชการ การประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ และตอบข้อซักถามบนกระดานข่าว

“หรือบางที่โรงเรียนเค้าถามมาหน้ากระดานข่าว เราก็สามารถที่จะตอบไปได้เลยเวลาที่มีข้อข้องใจ”

“มีการติดต่อสื่อสารแบบ e-office ก็คือการส่งหนังสือจะส่งทาง e-office ตลอดก็คือใช้คอมพิวเตอร์ ติดต่อสื่อสาร

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. B ,15 พฤศจิกายน 2549)

“แจ้งไปเป็นประกาศประชาสัมพันธ์แจ้งไปโรงเรียน ก็ระบบของหนังสือทางราชการ แล้วก็ประกาศข่าวตามเว็บ ของการสื่อสารของเขตนี้ยะ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. B ,15 พฤศจิกายน 2549)

ในส่วนของงานประกันคุณภาพการศึกษานั้น มีการประชุม และปรึกษา เพื่อให้ได้วิธีการทำงาน และได้ทราบความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา ได้จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ขั้นตอน และกำลังอยู่ในระหว่างการทดลองใช้

“ก็เขียนคู่มือการปฏิบัติงานออกมาแล้วกำลังทดลองให้โรงเรียนใช้อยู่”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. B ,15 พฤศจิกายน 2549)

“เนื่องจากระบบการประกันคุณภาพนี้ยะ อย่างที่บอกว่ามันมีขั้นตอนของมัน 8 ขั้นตอน ดังนั้นใน 8 ขั้นตอนนี้ยะถ้าโรงเรียนได้ทำ แล้วก็ให้ความสำคัญ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท. B ,15 พฤศจิกายน 2549)

มีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้แก่สถานศึกษาโดยแนะนำให้เห็นว่า หากสถานศึกษาจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดส่งรายงานการประเมินตนเอง ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับที่ดีแล้วนั้นก็ส่งผลต่อเงินเดือน อีกทั้งจะตรงกับเกณฑ์วิทยฐานะของครูในการทำผลการปฏิบัติงาน

“เราต้องไปบอกครูเค้าว่า เราไม่ได้เหน้อยอย่างเดียวนะ มันส่งผลกระทบถึงเงินเดือนด้วย”

“ถ้าเราทำเต็มที่แล้วเนี่ยะเวลาจะประเมินวิทยฐานะก็ได้ตรงนี้เลย คือ ถ้าดูแล้วมันร้อยกันไปหมดเลย โยงกันเป็นลูกโซ่”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. B ,15 พฤศจิกายน 2549)

ในส่วนของการตรวจสอบสถานศึกษานั้นได้จัดทำให้มี “โครงการคาราวานสู่สถานศึกษา” โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน คือ แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งมีผู้อำนวยการ

เขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ และผู้บริหาร หลังจากนั้นนำมาตรฐานชาติ มาตรฐานของ สมศ. มาตรฐานของ สพฐ. มาจัดทำมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อทำการประเมินสถานศึกษา โดยแบ่งกลุ่มผู้ประเมินตามขนาดของสถานศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและขยายโอกาสจะมีผู้ประเมินจำนวน 6 คน โรงเรียนในระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 - 2 จะมีผู้ประเมิน 6 คน โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียน 120 คนลงมา มีผู้ประเมิน 4 คน ซึ่งคณะผู้ประเมินประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษาพิเศษ ใช้ระยะเวลาประเมิน 2 เดือน

“ของเขตจะมีโครงการคาราวานสู่สถานศึกษา ตรงจุดนี้ยะเขตก็เลยทำเป็น มาตรฐานของเขตออกมา”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.บ ,15 พฤศจิกายน 2549)

“เราก็มีโครงการคาราวาน ออกไปกระตุ้นสถานศึกษา”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท.บ ,15 พฤศจิกายน 2549)

นอกจากนี้ยังได้จัดทำสรุปผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายนอกในรอบแรก แต่หากยังไม่แล้วเสร็จเนื่องจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกทาง สมศ.ยังส่งมาไม่ครบ และสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในเป็นภาพรวมของเขตพื้นที่รวมทั้งได้แจ้งแก่สถานศึกษาในสังกัดให้ทราบ

“เราทำสรุปผลประกันภายใน ให้สถานศึกษานำผลไปใช้”

“ตอนนี้ในเรื่องของสรุปการประเมินภายนอก ยังไม่ครบ เพราะผลที่ได้ยังไม่ครบ”

“ในแต่ละปีเราจะได้รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน เราก็ต้องมาประมวลแต่ละมาตรฐาน หาผลดี จุดด้อย เอามาวิเคราะห์แล้วก็แจ้งให้โรงเรียนทราบ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท.บ ,15 พฤศจิกายน 2549)

“เราก็จัดทำสรุปประเมินภายใน ภายนอก แต่ตอนนี้ยังไม่เสร็จ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท.บ ,15 พฤศจิกายน 2549)

การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลไปปรับปรุง พัฒนา

ในส่วนของการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานนั้น ยังขาดความต่อเนื่อง เมื่อมีผลการประเมินสถานศึกษาจาก “โครงการคาราวานสู่สถานศึกษา” แล้วนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังขาดการกำกับ ติดตาม ผลการประเมิน และไม่ได้นำผลการประเมินไปพัฒนาสถานศึกษาแต่อย่างใด รวมทั้งไม่มีการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการนี้ ว่าดีหรือไม่? และไม่มีการปรับปรุงมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินให้ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ปัญหาในการดำเนินงาน

ในระดับเขตพื้นที่นั้น พบว่า ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพ การศึกษามีน้อยมากจึงขาดการทำงานเชิงรุก จำนวนงบประมาณไม่เพียงพอ ผู้ปฏิบัติงานใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฏิบัติงานซ้ำซ้อน เป้าหมายการดำเนินงานยึดตัวชี้วัดของ คณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือน แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกตัวชี้วัด และสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาไม่เคยวัดความรู้พื้นฐานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ในระดับสถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกมาใช้ปรับปรุง และพัฒนาแต่ไม่เป็นระบบที่ชัดเจน คือ ไม่ปรากฏในแผนปฏิบัติการนั่นเอง รวมทั้งให้ ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายนอกมากกว่าการประกันคุณภาพภายใน ในอำเภอที่ ห่างไกลมีการย้ายผู้บริหารและครูบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียน มอบหมายภาระหน้าที่ของงานประกันคุณภาพการศึกษาให้กับครูผู้สอนซึ่งแสดงว่า ผู้บริหาร ไม่ให้ความสำคัญ สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากร ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดการจัดทำข้อมูล สารสนเทศที่ชัดเจน

“มีแต่ไม่ชัดเจน คำว่าชัดเจนมันก็ต้องเขียนไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีนะ”

“บอกภาพรวมว่าโรงเรียนควรจะทำอะไร เราก็ต้องไปติดตามว่าเค้า แนะนำให้ทำอะไร ก็จะต้องไปชี้ให้แต่ละโรงเรียนทำ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.บ ,15 พฤศจิกายน 2549)

“อย่างมอบหมายเป็นภาระให้ครูไป หรือว่าจะต้องมีงานประกัน รู้ว่าประเมิน

๘ 14 มาตรฐาน แบ่งให้ครูรับคนละมาตรฐานไป”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 สพท.บ ,15 พฤศจิกายน 2549)

แนวทางในการแก้ปัญหา

ในระดับเขตพื้นที่ เมื่อพบปัญหาต่างๆ จะใช้วิธีการประชุมในระดับหัวหน้ากลุ่ม และ หัวหน้ากลุ่มงาน มีการปฏิบัติงานแบบบูรณาการโดยนางานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกัน คุณภาพการศึกษาแทรกไปในโครงการอื่นๆ เนื่องด้วยงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกัน คุณภาพการศึกษาเป็นงานที่ประสานกับทุกงานแยกออกมาไม่ได้ มีการหาวิธีลดงบประมาณโดย ใช้การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น รวมทั้งให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการในการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจาก สมศ.ไม่ได้แจ้งผลการประเมิน ภายนอกในรอบแรกให้กับเขตพื้นที่จึงใช้วิธีการให้สถานศึกษาในสังกัดแจ้งผลการประเมิน ภายนอกในรอบแรกให้แก่เขตพื้นที่

“แต่ถ้าถ้าไม่มีเงินเราก็หาวิธีทำอย่างอื่นได้ เพื่อทดแทนกัน เราก็อาจจะให้ โรงเรียนเสียสละบ้าง”

“ถ้าเค้าสงสัยยังงัย เค้าก็จะเชิญเราไปพูด ก็จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่อง
งบประมาณ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.บ ,15 พฤศจิกายน 2549)

“คือถ้าในกลุ่มงาน มันก็ต้องช่วยกันทำอยู่แล้ว หรือบางครั้งก็ต้องอาศัยกลุ่ม
ใหญ่”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.บ ,15 พฤศจิกายน 2549)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา C

การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา C มีโครงสร้างเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้มอบหมายงานและอำนาจที่ชัดเจน เบ็ดเสร็จ แก่รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานซึ่งได้สนองต่อนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

“สพท. เนี่ยะ แบ่งโครงสร้างของการบริหารงานไว้ตามที่ พรบ.กำหนด”

“ในเรื่องการบริหารงาน ผอ.จะมอบอำนาจเด็ดขาดให้กับรองฯ”

“เรายึดนโยบายตาม สพฐ.แล้วก็ สมศ.เพราะว่าเราจะต้องใช้ 2 หน่วยงานนี้
มาประยุกต์”

“มีแผนการนิเทศแล้วก็แผนปฏิบัติงาน”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.ค ,16 พฤศจิกายน 2549)

การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ในส่วนของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษานั้น เนื่องด้วยมีจำนวนบุคลากรในกลุ่มนี้น้อย จึงมีข้อดกลงในการปฏิบัติหน้าที่ คือ หากศึกษานิเทศก์คนใดมีภาระกิจ
หน้าที่ ศึกษานิเทศก์ในกลุ่มที่ไม่มีภาระกิจจะต้องปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ทุกเรื่องและนำมา
ถ่ายทอดให้กับเจ้าของเรื่องนั้นๆ ได้ทราบ มีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาที่ชัดเจนเพื่อรับผิดชอบใน
การนิเทศโดยยึดอำเภอเดิมที่เคยปฏิบัติงานอยู่เป็นฐาน

“เรามีข้อดกลงกันในกลุ่มศึกษานิเทศก์ว่า เรามีเขตนิเทศหรือโรงเรียนที่รับผิดชอบ”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.ค ,16 พฤศจิกายน 2549)

ในส่วนของงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษานั้น มีผู้รับผิดชอบ
เพียงคนเดียว จึงจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ในเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพื่อถ่ายทอดและเป็นเจ้าภาพ
ที่ดีในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาจากเอกสาร ศึกษาจากผู้รู้
ศึกษาจากผู้ประเมินภายนอก การเข้ารับการอบรม สัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น

“ดังนั้นในเรื่องของการประกันคุณภาพเนี่ยะเราคือแรงงานใหญ่ เราจะต้องเป็นคนศึกษาคนเดียว”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.ค ,16 พฤศจิกายน 2549)

มีการปฏิบัติงานแบบบูรณาการกับกลุ่มงานอื่น หมายถึง หากศึกษานิเทศก์ออกนิเทศโรงเรียน ต้องนำข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มงานอื่นไปนิเทศสถานศึกษาด้วย เนื่องจากมีการเดินทางที่ไม่สะดวก และไกล เมื่อเดินทางไปนิเทศในบางครั้งอาจต้องไปพักค้าง 2 – 3 วัน

“เพราะว่ามันไปจริงๆ แล้วเวลาออกพื้นที่เนี่ยะไม่ได้ไปเรื่องประกันคุณภาพอย่างเดียว ในเขต 3 มันไกลไปที่เป็นร้อยๆ โหลี่หมึ้ย? ทุกเรื่องที่โรงเรียนอยากรู้โรงเรียนต้องรู้หมด”

“เค้าถามเราหมด เพราะฉะนั้นกลายเป็นนิเทศแบบบูรณาการ มันเหมือนกับเราต้องรู้ทุกเรื่อง”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.ค ,16 พฤศจิกายน 2549)

ในด้านของการติดต่อสื่อสารนั้นมีการติดต่อสื่อสารกับสถานศึกษาในทุกรูปแบบ โดยไม่ยึดกับเอกสารแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็น ทางเว็บไซต์ ทางโทรสาร การส่งไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์ ทางรถตู้ ทางรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง การฝากบันทึก

“เราจะฝากรถตู้มา แล้วก็จ้างเมลล์เครื่อง รถเมลล์เครื่องรับจ้างเนี่ยะเอาลงมาให้ที่เขต”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.ค ,16 พฤศจิกายน 2549)

มีการให้ความรู้และข้อแนะนำแก่สถานศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การอบรม การให้เอกสารความรู้ การนิเทศ และการนิเทศทางโทรศัพท์ การเชิญวิทยากรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ มาให้ความรู้แก่สถานศึกษา และเชิญสถานศึกษาเข้าร่วมประชุม ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏฯ จัดทำสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ยังไม่ได้เผยแพร่เนื่องจากขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสาร

“เราก็ทำทุกรูปแบบนะ ให้เอกสาร อบรม อบรมนั้นก็ประสานกับทางราชภัฏฯ นิเทศ นิเทศทางโทรศัพท์”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.ค ,16 พฤศจิกายน 2549)

และได้ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเรื่องการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกแต่ยังไม่แล้วเสร็จเนื่องจาก สมศ.ยังส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกไม่ครบ

“คืออันนี้มันเป็นความสมัครใจของ คือเขาไม่เข้าใจเรื่องระบบประกันคุณภาพ เขาต้องการให้เราเข้าไปเตรียมความพร้อมให้เขา เขาจะทำหนังสือขึ้นมา เราก็จะมีทีมงานของศึกษานิเทศก์ลงไปช่วย”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.ค ,16 พฤศจิกายน 2549)

ได้จัดทำมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพร้อมเกณฑ์การพิจารณาระดับคุณภาพ โดยยึดมาตรฐานชาติ มาตรฐานของสพฐ. และมาตรฐานของ สมศ. ขณะนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว เหลือเพียงขั้นต่อไปคือ เสนอคณะกรรมการติดตาม นิเทศ ตรวจสอบประเมินผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขออนุมัติใช้ โดยมีกระบวนการดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อจัดทำเรียบร้อยแล้ว ก็มีการประชาสัมพันธ์โดยส่งไปยังสถานศึกษา เพื่อให้แสดงความคิดเห็น ซึ่งได้ทั้งสิ้นจำนวน 24 มาตรฐาน

“เราได้พัฒนามาตรฐานพร้อมเกณฑ์พิจารณาระดับคุณภาพ ตัวบ่งชี้ออกมาแล้ว โดยเรายึดมาตรฐานการศึกษาของชาติแล้วมาตรฐานต้นสังกัด เราแล้วก็เอามาซึ่ง แล้วก็สร้างเป็นมาตรฐานของเขตพื้นที่”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. C ,16 พฤศจิกายน 2549)

อีกทั้งได้จัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษา ผลปรากฏว่าสถานศึกษาพอใจกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และรวมทั้งได้จัดทำเครื่องมือประเมินตนเองของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเป็นการตรวจสอบสถานศึกษาในสังกัด โดยมีศึกษานิเทศก์ลงไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อหาจุดพัฒนาที่แท้จริง ขณะนี้ได้จัดทำชุดฝึกทบทวนการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือวัดระบบการปฏิบัติงาน แต่ยังไม่แล้วเสร็จ

“บทบาทหน้าที่ของเราก็คือต้องมีการตรวจสอบโดยมีคู่มือแล้วก็แบบฝึกไป

“เราจะมีเครื่องมือให้กับโรงเรียนได้ตรวจสอบแล้วเราก็จะมีการไปติดตาม”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท. C ,16 พฤศจิกายน 2549)

การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

ในส่วนของการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานนั้น ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา C ได้นำผลการสำรวจความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นแบบวัด เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และให้สถานศึกษามีความพึงพอใจ

ปัญหาในการดำเนินงานแนวทางในการแก้ปัญหา

ในส่วนของปัญหาในการดำเนินงานนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา C นั้นมีจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกลุ่มงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาน้อยมาก

เพียงคนเดียว ไม่ได้รับงบประมาณ สมศ.ส่งผลการประเมินภายนอกล่าช้ามาก ทำให้สรุปผลการประเมินภายนอกไม่ได้ และข้อมูลบางส่วนไม่ตรงกันระหว่างเอกสารที่ส่งมาทางอินเทอร์เน็ต กับเอกสารที่ส่งมาทางไปรษณีย์ .สพฐ.และ สมศ.ขาดการประสานงาน สมศ.ควรประสานงานและส่งผลการประเมินให้ สพท.ด้วยเพื่อ สพท.จะได้นำผลไปปรับปรุง และพัฒนา

“ผลการประเมินภายนอกตอนนี้กำลังรวบรวมเป็นเอกสารอยู่ หลังจากเสร็จนี้ จะรายงานผู้บังคับบัญชา อยู่ระหว่างทำรายงานอยู่นีเยะก็คือ ถ้าเกิดว่ายังช้าอยู่อย่างนี้อาจจะเอาแค่นี้มี คือเราสรุปไม่ได้เพราะรอบสองมาแล้ว”

(สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 สพท.C ,16 พฤศจิกายน 2549)

สรุปแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติงานในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ในตอนนี้นำผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมาสรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4.12 สรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	สพท.A	สพท.B	สพท.B
การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน	ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานในกลุ่มนิเทศฯ ศึกษา คู่มือฯ แผนปฏิบัติการ นำกลยุทธ์ของจังหวัดมาเป็นเป้าหมายในการจัดทำกลยุทธ์และตัวชี้วัด และนำเป้าหมายไปแจ้งไว้กับงานอื่นที่ได้รับงบประมาณ	กำหนดเป้าหมายโดยนำตัวชี้วัดของ กพร. และนโยบายของ สพฐ.มาเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงาน	จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานตามนโยบายของ สพฐ. ผู้อำนวยการมอบหมายงานและอำนาจ รวมทั้งมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่ชัดเจน
การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	ประสานงานในสำนักงานทุกรูปแบบ ในกลุ่มประกันมีการทำงานเป็นทีม แบ่งกลุ่มสถานศึกษาเพื่อรับผิดชอบในการนิเทศ เขียนโครงการให้สอดคล้องกับนโยบายของ สพท. จัดทำโครงการประเมินเสมือนภายนอก ประสานงานกับต้นสังกัดและสถานศึกษาด้วยอินเทอร์เน็ต	ประสานงานกับสถานศึกษาทางอินเทอร์เน็ต ประชุมเพื่อหาวิธีการทำงานและรับทราบความเคลื่อนไหวของสถานศึกษา จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจให้แก่สถานศึกษา จัดทำโครงการคาราวานสู่สถานศึกษา เพื่อตรวจสอบสถานศึกษา สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก	ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ แบ่งกลุ่มสถานศึกษาในการรับผิดชอบ ปฏิบัติงานแบบบูรณาการกับกลุ่มอื่นๆ ให้ความรู้และข้อแนะนำแก่สถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก สรุปผลการประเมินคุณภาพภายใน จัดทำมาตรฐานของ สพท. สืบหาความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จัดทำเครื่องมือประเมินตนเองแก่สถานศึกษา จัดทำชุดฝึกทบทวนการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.12 สรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ต่อ)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	สพท. A	สพท. B	สพท. B
การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	ประสานงานในสำนักงานทุกรูปแบบ ในกลุ่มประกันการทำงานเป็นทีม แบ่งกลุ่มสถานศึกษาเพื่อรับผิดชอบในการนิเทศเขียนโครงการให้สอดคล้องกับนโยบายของ สพท. จัดทำโครงการประเมินผล ภายนอก ประสานงานกับต้นสังกัด และสถานศึกษาด้วยอินเทอร์เน็ต	ประสานงานกับสถานศึกษาทางอินเทอร์เน็ต ประชุมเพื่อหาวิธีการทำงานและรับทราบความเคลื่อนไหวของสถานศึกษา จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจให้แก่สถานศึกษา จัดทำโครงการการวางแผนสู่สถานศึกษาเพื่อตรวจสอบสถานศึกษา สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก	ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ แบ่งกลุ่มสถานศึกษาในการรับผิดชอบ ปฏิบัติงานแบบบูรณาการกับกลุ่มอื่นๆ ให้ความรู้และข้อแนะนำแก่สถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก สรุปผลการประเมินคุณภาพภายใน จัดทำมาตรฐานของ สพท. สืบรวจความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จัดทำเครื่องมือประเมินตนเองแก่สถานศึกษา จัดทำชุดฝึกทบทวนการปฏิบัติงาน
การกำกับติดตามประเมินผล การดำเนินงาน และนำผลการประเมินไปใช้	นำมาตรฐานของ สมศ. มาเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบสถานศึกษาและเพิ่มการตรวจสอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการนิเทศให้คำแนะนำในรายมาตรฐานที่ได้ระดับต่ำ นำผลการประเมินภายนอกครั้งแรกมาปรับปรุง พัฒนาเป็นรายมาตรฐาน	ไม่ได้นำผลการประเมินในโครงการ "การวางแผนสู่สถานศึกษา" ไปใช้พัฒนา และไม่มี การประเมินโครงการนี้	สำรวจความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ สพท. เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายและสถานศึกษาพึงพอใจ

ตารางที่ 4.12 สรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ต่อ)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	สพท. A	สพท. B	สพท. B
ปัญหาในการดำเนินงานและแนวทางในการแก้ปัญหา	<p>มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันในแต่ละกลุ่มใน สพท. ส่งผู้เข้ารับอบรมไม่ตรงกับงานที่ปฏิบัติ เน้นการปฏิบัติงานสนองกลยุทธ์จังหวัด ไม่นำปัญหาด้านการศึกษาไปพัฒนา การเขียนแผนปฏิบัติการไม่นำข้อมูลพื้นฐานจากกลุ่มงานต่างๆ ไปเขียนแผน ได้รับงบประมาณที่ไม่เพียงพอไม่เคยสำรวจความต้องการของโรงเรียน</p> <p>สถานศึกษาเน้นการประเมินภายนอกมากกว่าการประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารปล่อยให้เป็นภาระหน้าที่ของครู ขาดการศึกษาเอกสารความรู้ ไม่ขยายผลการอบรมสัมมนา ขาดการนิเทศภายใน เก็บสารสนเทศไว้ในคอมพิวเตอร์ไม่จัดทำเป็นสารสนเทศที่ชัดเจน นำผลการประเมินคุณภาพภายในไปพัฒนาน้อย</p>	<p>ขาดการทำงานเชิงรุก จำนวนงบประมาณไม่เพียงพอปฏิบัติงานซ้ำซ้อนระหว่างกลุ่มใน สพท. เป้าหมายการดำเนินงานไม่ครอบคลุมตัวชี้วัดของ กพร. ไม่เคยวัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แก้ปัญหาโดยการประชุมในระดับหัวหน้ากลุ่มปฏิบัติงานแบบบูรณาการกับโครงการอื่นๆ ลดงบประมาณโดยใช้การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการในการประชุมอบรม สัมมนาและแจ้งผลการประเมินในรอบแรกแก่ สพท.</p> <p>สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ แต่ไม่เป็นระบบ ให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายนอกมากกว่ากันประกันคุณภาพภายใน มีการย้ายบุคลากรบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ผู้บริหารมอบภาระหน้าที่ของการประกันคุณภาพให้ครูผู้สอน ขาดแคลนบุคลากร และขาดการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนในโรงเรียนขนาดเล็ก</p>	<p>บุคลากรน้อย ไม่ได้รับงบประมาณ สมศ. ส่งผลการประเมินภายนอกล่าช้า</p>